

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Obdo/9/2017
Identifikačné číslo spisu:	6114221573
Dátum vydania rozhodnutia:	27.09.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Ľubomíra Kúdelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:6114221573.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Slovenská konsolidačná, a.s., so sídlom Cintorínska 21, 814 99 Bratislava, IČO: 35 776 005, proti žalovanému: JUDr. Matúš Boľoš, so sídlom Horná 23, 974 01 Banská Bystrica, správca konkurznej podstaty úpadcu BLSKA, s.r.o. „v konkurze“, so sídlom Švermova 49B, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 36 717 789, o určenie popretých pohľadávok, vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 26Cbi/27/2014, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 25. februára 2016, č. k. 43CoKR/33/2015-87, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 25. februára 2016, č. k. 43CoKR/33/2015-87 v napadnutej časti z r u š u j e a v rozsahu zrušenia mu vec v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 11. augusta 2015, č. k. 26Cbi/27/2014-69 vyhovel žalobe a v I. odseku výroku určil, že pohľadávka žalobcu uplatnená v konkurznom konaní na majetok úpadcu vedenom na súde prvej inštancie pod sp. zn. 2K/10/2014 vo výške 711,13 eur vyplatená z titulu garančného poistenia je pohľadávkou proti podstate podľa § 87 ods. 2 písm. l/ zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii (ďalej len „ZKR“ alebo „zákon o reštrukturalizácii“), ďalej v II. odseku výroku určil, že pohľadávka žalobcu uplatnená v konkurznom konaní na majetok úpadcu vedenom na súde prvej inštancie pod sp. zn. 2K/10/2014 vo výške 6 733,26 eur vyplatená z titulu neuhradeného poistného na sociálne poistenie za mesiace apríl, máj a jún 2014 je pohľadávkou proti podstate podľa § 87 ods. 2 písm. k/ ZKR a zároveň rozhodol, že žalobcovi právo na náhradu trov konania priznáva.

2. V odôvodnení rozhodnutia okresný súd uviedol, že uspokojenie pohľadávok z titulu dávky garančného poistenia ako pohľadávok proti podstate nie je zákonom limitované. Podmienky nároku zamestnanca na dávku garančného poistenia upravuje § 102 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, a tými podmienkami sú platobná neschopnosť zamestnávateľa a jeho neschopnosť uspokojiť určené pracovno-právne nároky zamestnancov. Nevyplatenie pracovno-právnych nárokov zamestnancom úpadcu počas výpovednej doby je možné považovať za pohľadávky proti podstate podľa § 87 ods. 2 písm. j/ ZKR,

ktorá je aj zákonom limitovaná, avšak pohľadávka žalobcu voči úpadcovi vznikla v dôsledku nesplnenia pracovno-právneho nároku zamestnanca voči zamestnávateľovi, je samostatnou pohľadávkou proti podstate podľa § 87 ods. 2 písm. l/ ZKR, kedy výška uspokojenia takejto pohľadávky proti podstate nie je žiadnym spôsobom limitovaná. Súd prvej inštancie preto dospel k záveru, že žalobcom uplatnená pohľadávka vo výške 711,13 eur je pohľadávkou proti podstate.

3. Ako oprávnenú považoval súd prvej inštancie aj pohľadávku žalobcu vo výške 6 733,26 eur z titulu neuhradeného poistného na sociálne poistenie. Okresný súd dospel k záveru, že uvedená pohľadávka predstavuje pohľadávku proti podstate podľa § 87 ods. 2 písm. k/ ZKR. Uvedená pohľadávka právneho predchodcu žalobcu (Sociálnej poisťovne) vznikla po vyhlásení konkurzu, pričom súd prvej inštancie vychádzal zo záveru, že pojem „správa majetku správcom po vyhlásení konkurzu“ je potrebné vykladať v tom zmysle, že sa jedná o všetky úkony týkajúce sa konkurznej podstaty vedúce ku konečnému výsledku konkurzného konania, a to k speňaženiu majetku a k uspokojeniu veriteľov z výťažku zo speňaženia. Nemusi sa pritom nevyhnutne jednať o také úkony, ktoré súvisia so zabezpečením majetku pred stratou, poškodením alebo zničením, ale ide o také úkony správcu, ktoré sa týkajú konkurznej podstaty. Pod tieto úkony spadá aj predkladanie mesačných výkazov po vyhlásení konkurzu za zamestnancov úpadcu, ktorým plynie výpovedná lehota. Správca síce týmto zamestnancom neprideľuje žiadnu prácu v súvislosti s prevádzkovaním podniku alebo v súvislosti so správou a speňažovaním majetku, avšak v rámci správy majetku, resp. konkurznej podstaty správca vykonáva aj naďalej úkony vo vzťahu k sociálnej poisťovni, čím si plní svoje zákonné povinnosti. Aj tieto úkony je nutné subsumovať pod pojem správa majetku úpadcu.

4. O odvolaní žalovaného rozhodol Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 25. februára 2016, č. k. 43CoKR/33/2015-87 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie v prvej výrokovej vete potvrdil a v druhej výrokovej vete, ktorým okresný súd určil, že pohľadávka žalobcu v konkurznom konaní vedenom na majetok úpadcu BSKA, s.r.o., so sídlom Švermova 49B, Banská Bystrica, IČO: 36 717 789, vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 2K/10/2014 vo výške 6 733,26 eur vyplatená z titulu neuhradeného poistného na sociálne poistenie za mesiace apríl, máj a jún 2014 je pohľadávkou proti podstate podľa § 87 ods. 2 písm. k/ ZKR, rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietol.

5. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že sa v celom rozsahu stotožňuje s výrokom aj odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie v časti, v ktorej okresný súd rozhodol o žalobcom uplatnenej pohľadávkou vzniknutej titulom vyplatenia dávky z garančného poistenia ako o pohľadávkou v zmysle § 87 ods. 2 písm. l/ ZKR. Odvolací súd uviedol, že nejde o pohľadávku zamestnanca, ale o pohľadávku sociálnej poisťovne, ktorá sa vyplatením dávok z garančného fondu stala veriteľom úpadcu.

6. K žalobcom uplatnenej pohľadávkou vo výške 6 733,26 eur titulom neuhradeného poistného na sociálne poistenie odvolací súd skonštatoval, že sa jedná o pohľadávky vzniknuté z titulu neuhradeného poistného na sociálne poistenie za zamestnancov úpadcu, ktorí nepristúpili na dohodu o skončení pracovného pomeru ponúkanú žalovaným správcom konkurznej podstaty a počas plynutia zákonnej výpovednej doby nevykonávali akúkoľvek činnosť. Žalovaný bol povinný plniť povinnosti vyplývajúce zo zákona o sociálnom poistení a predkladať právnomu predchodcovi žalobcu mesačné výkazy aj za týchto zamestnancov. Zákon o konkurze a reštrukturalizácii v ustanovení § 87 ods. 2 taxatívne vymenúva, ktoré pohľadávky sú pohľadávkami proti podstate a zároveň určuje aj poradie ich uspokojovania. Pohľadávky nezaplateného poistného na sociálne poistenie sú pohľadávkami proti podstate len v prípade, ak vznikli po vyhlásení konkurzu a súvisia s prevádzkovaním podniku počas konkurzu (§ 87 ods. 2 písm. i/ ZKR), alebo ak vznikli po vyhlásení konkurzu a súvisia so správou a speňažovaním majetku (§ 87 ods. 2 písm. k/ ZKR). Ak pohľadávky zo sociálneho poistenia nevznikli v súvislosti s prevádzkovaním podniku počas konkurzu a ani v súvislosti so správou a speňažovaním majetku počas konkurzu, nie sú pohľadávkami proti podstate, a to aj v prípade, ak vznikli po vyhlásení konkurzu. Preto sa tieto pohľadávky podľa odvolacieho súdu uplatňujú v konkurze prihláškou. Medzi pohľadávky, ktoré vznikli po vyhlásení konkurzu a do konkurzu sa uplatňujú prihláškou patrí aj pohľadávka na neuhradenom poistnom za zamestnancov vo výpovednej dobe, nakoľko nevykonávali

prácu v súvislosti so správou majetku a ani v súvislosti s prevádzkovaním podniku. Ak by bolo úmyslom zákonodarcu, aby všetky pohľadávky na poisťnom na sociálne poistenie, ktoré vznikli po vyhlásení konkurzu, boli pohľadávkami proti podstate, bolo by to v zákone vyjadrené jednoznačne. Podávanie mesačných výkazov Sociálnej poisťovni žalovaným predstavuje plnenie zákonných povinností, avšak nejde o úkon, ktorý súvisí so správou alebo speňažovaním úpadcovho majetku.

7. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal proti zrušujúcej časti (výrok II.) dňa 14. apríla 2016 dovolanie žalobca. Dovolateľ v dovolaní namietal, že rozhodnutie odvolacieho súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). Žalobca navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho v dovolaní napadnutej druhej výrokovej vete zmenil a určil, že pohľadávka žalobcu v konkurznom konaní úpadcu BISKA, s.r.o., so sídlom Švermova 49B, Banská Bystrica, IČO: 36 717 789, sp. zn. 2K/10/2014 vzniknutá z titulu neuhradeného poistného na sociálne poistenie za mesiace apríl 2014, máj 2014 a jún 2014 v celkovej výške 6 733,26 eur je pohľadávkou proti podstate v zmysle § 87 ods. 2 písm. i/, resp. k/ zákona o konkurze a reštrukturalizácii.

8. Žalobca sa nestotožňuje so záverom odvolacieho súdu, že pohľadávky vyplývajúce z neuhradeného poistného za zamestnancov úpadcu nemožno považovať za pohľadávky proti podstate, nakoľko nespádajú pod taxatívny výpočet uvedený v § 87 ods. 2 ZKR. Podľa dovolateľa odvolací súd nesprávne vyložil a aplikoval právny predpis s tvrdením, že pohľadávku vzniknutú z neuhradenia poistného za zamestnancov nie je možné považovať za pohľadávku proti podstate, a že predstavuje pohľadávku uplatniteľnú po uplynutí lehoty 45 dní na prihlasovanie pohľadávok. Uplatnená pohľadávka z časového hľadiska vznikla po vyhlásení konkurzu. K slovnému spojeniu - "ak súvisia s prevádzkovaním podniku počas konkurzu" - žalobca uviedol, že je ho potrebné vykladať s dôrazom na definíciu podniku v zmysle obchodného práva. Štrukturálna požiadavka zákonodarcu na členenie podniku na hmotné, ako aj nehmotné zložky podnikania vyžaduje objektívne prítomnosť zamestnancov ako osobnej zložky podnikania, ktorá napomáha podnikaniu, resp. v čase jeho ukončenia dochádza zákonným spôsobom aj k ukončeniu činnosti zamestnancov, pričom poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. októbra 2015, sp. zn. 1Sžso/37/2014. V uvedenom rozhodnutí Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil právny názor, že pohľadávky na poisťnom za obdobie po vyhlásení konkurzu za zamestnancov, ktorým plynula výpovedná doba, sú pohľadávkami proti podstate, a to bez ohľadu na skutočnosť, či im bola pridelená práca. Podľa dovolateľa bol úpadca aktívnym zamestnávateľom aj po vyhlásení konkurzu a poisťné na sociálnom poistení za mesiace apríl 2014, máj 2014 a jún 2014 predstavuje pohľadávku súvisiacu s prevádzkou podniku počas konkurzu, a preto je pohľadávkou proti podstate.

9. Žalobca v dovolaní uviedol, že pojem „správa majetku po vyhlásení konkurzu“ je potrebné vykladať v tom zmysle, že sa jedná o všetky úkony týkajúce sa konkurznej podstaty vedúce ku konečnému výsledku konkurzného konania, a to k speňaženiu majetku a uspokojeniu veriteľov z výťažku tohto speňaženia. Nemusí sa jednať nevyhnutne o také úkony, ktoré súvisia so zabezpečením majetku pred stratou, poškodením alebo zničením, ale jedná sa o úkony správcu ako také, ktoré sa týkajú konkurznej podstaty. Pod tieto úkony patrí aj predkladanie mesačných výkazov za zamestnancov úpadcu po vyhlásení konkurzu. V závere dovolania žalobca poukázal na rozsudok odvolacieho súdu z 19. júna 2014, sp. zn. 43CoKR/18/2014, ktorý bol vydaný v obdobnej veci.

10. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu žalobcu z 2. decembra 2016 navrhol dovolanie ako nedôvodné zamietnuť. Podľa žalovaného zo strany úpadcu v kalendárnom roku 2014 nedochádzalo k prevádzkovaniu podniku a úpadca v čase vyhlásenia konkurzu nevlastnil nehnuteľnosti, zdroje, zásoby alebo iný majetok, ktorý by vyžadoval správu, údržbu alebo ochranu, v dôsledku čoho žalovaný konajúc s odbornou starostlivosťou rozviazal pracovný pomer so všetkými zamestnancami úpadcu. Niektorí zamestnanci nepristúpili k uzavretiu dohody o skončení pracovného pomeru, a tak niektoré z pracovno-právnych vzťahov zanikli až uplynutím zákonnej výpovednej lehoty, počas ktorej musel žalovaný plniť svoju povinnosť v zmysle § 231 ods. 1 písm. a/ zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení spočívajúcu v predkladaní výkazov poistného na sociálne poistenie, ktoré sú de facto právnym titulom vzniku pohľadávky žalobcu. S prihliadnutím na ustanovenia zákona o konkurze, z ktorých gramatického

a teleologického výkladu jednoznačne vyplýva, že pohľadávku žalobcu voči úpadcovi možno považovať za pohľadávku proti podstate len vtedy, ak by k jej vzniku došlo v spojitosti s prevádzkovaním podniku alebo so správou a speňažovaním majetku. Preto podľa názoru žalovaného rozsudok odvolacieho súdu vychádza zo správneho právneho posúdenia veci. Žalovaný nesúhlasí ani so žalobcom uvedeným výkladom pojmu „správa majetku po vyhlásení konkurzu“. Tvrdenia žalobcu považuje žalovaný za neprimerane extenzívny výklad právnej normy. Plnenie povinností podľa zákona o sociálnom poistení spočívajúcich v predkladaní mesačných výkazov poistného na sociálne poistenie nie je možné považovať za správu majetku, a teda nemôže viesť k vzniku pohľadávky proti podstate, čím však nie je dotknuté právo žalobcu uplatniť si takúto pohľadávku podľa ustanovenia § 28 zákona o konkurze a reštrukturalizácii.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“), ako súd dovolací [podľa § 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „C. s. p.“)], po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.) konajúca zamestnancom s vysokoškolským právnickým vzdelaním v súlade s ustanovením § 429 ods. 2 písm. b/ C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto mimoriadnym opravným prostriedkom.

12. Dovolanie žalobcu bolo podané 14. apríla 2016. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok, ktorým bol zrušený zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok. Podľa čl. 2 ods. 1 základných princípov C. s. p., ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Podľa čl. 2 ods. 2 základných princípov C. s. p., právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo. Podľa § 470 ods. 1 C. s. p., ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Ustanovenie § 470 ods. 1 C. s. p. zakotvuje okamžitú aplikabilitu procesnoprávných noriem, ktorá znamená, že nová procesná úprava sa použije na všetky konania, a to i na konania začaté pred dňom účinnosti nového zákona.

13. Podľa § 470 ods. 2 C. s. p. právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti Civilného sporového poriadku, zostávajú zachované. V zmysle uvedeného zákonného ustanovenia ako aj v zmysle čl. 2 ods. 1 a 2 základných princípov, na ktorých je Civilný sporový poriadok postavený, dovolací súd posudzoval prípustnosť podaného dovolania žalobcu ako aj v ňom uvedené dovolacie dôvody podľa zákona účinného v čase podania dovolania (ustanovenia § 236 a nasl. O. s. p.).

14. Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov civilného konania osobitné postavenie. Ide o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno - v prípadoch zákonom výslovne stanovených - napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré už nadobudlo právoplatnosť. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach túto osobitosť dovolania často vysvetľuje konštatovaním, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie z akýchkoľvek hľadísk (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/113/2012, 2Cdo/132/2013, 3Cdo/18/2013, 4Cdo/280/2013, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/107/2012 a 7Cdo/92/2012). Výnimočnosť tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti, ktorá spolu s interpretačnou praxou dovolacieho súdu (tiež ústavného súdu i Európskeho súdu pre ľudské práva) sleduje zachovanie jedného zo základných princípov právneho štátu - princípu právnej istoty.

15. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je nepochybne tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

16. Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

17. Občiansky súdny poriadok pripúšťal dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým zmenil rozsudok súdu prvej inštancie (§ 238 ods. 1 O. s. p.), ďalej proti rozsudku odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O. s. p.), a napokon proti rozsudku, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie, ak: a) odvolací súd vo výroku vyslovil, že dovolanie je prípustné, lebo po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného právneho významu, alebo b) ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým súd prvej inštancie vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa ustanovenia § 153 ods. 3 a 4 O. s. p. (§ 238 ods. 3 O. s. p.).

18. Dovoláním žalobcu je napadnutý zmeňujúci výrok rozsudku odvolacieho súdu, preto jeho prípustnosť vyplýva z ustanovenia § 238 ods. 1 O. s. p.

19. V zmysle § 241 ods. 2 O. s. p. mohlo byť dovolanie podané iba z dôvodov, že: a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O. s. p., b) konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c) rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

20. Žalobca v dovolaní uviedol dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p. Nesprávnosť právneho posúdenia videl žalobca v tom, že ním uplatnenú pohľadávku vzniknutú z titulu neuhradeného poistného na sociálne poistenie zamestnancov úpadcu za mesiace apríl 2014, máj 2014 a jún 2014 v celkovej výške 6 733,26 eur nepovažoval odvolací súd na rozdiel od súdu prvej inštancie za pohľadávku proti podstate, nakoľko podľa názoru krajského súdu títo zamestnanci nevykonávali prácu v súvislosti so správou majetku úpadcu a ani v súvislosti s prevádzkovaním podniku úpadcu.

21. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce použil správny právny predpis, ale ho nesprávne interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

22. Úlohou dovolacieho súdu v dovolacom konaní je posúdenie, či žalobcom uplatnená pohľadávka vzniknutá z titulu neuhradeného poistného na sociálne poistenie za mesiace apríl 2014, máj 2014 a jún 2014 v celkovej výške 6 733,26 eur je pohľadávkou proti podstate v zmysle ustanovenia § 87 ods. 2 ZKR.

23. Pohľadávkami proti podstate sú pohľadávky na daniach, poplatkoch, clách, poistnom na zdravotné poistenie, poistnom na sociálne poistenie, príspevkoch na starobné dôchodkové sporenie a príspevkoch na doplnkové dôchodkové sporenie, ktoré vznikli po vyhlásení konkurzu, ak súvisia s prevádzkovaním podniku počas konkurzu (§ 87 ods. 2 písm. i/ ZKR).

24. Pohľadávkami proti podstate sú aj pohľadávky na daniach, poplatkoch, clách, poistnom na zdravotné poistenie, poistnom na sociálne poistenie, príspevkoch na starobné dôchodkové sporenie a príspevkoch na doplnkové dôchodkové sporenie, ktoré vznikli po vyhlásení konkurzu, ak súvisia so správou a speňažovaním majetku (§ 87 ods. 2 písm. k/ ZKR).

25. Dovolací súd sa s výkladom ustanovenia § 87 ods. 2 ZKR uskutočneným odvolacím súdom nestotožňuje a prikláňa sa k právnym záverom vysloveným najvyšším súdom v rozsudku z 27. októbra 2015, sp. zn. 1Sžo/37/2014 a v uznesení z 31. mája 2017, sp. zn. 1Obo/22/2016.

26. V rozsudku z 27. októbra 2015, sp. zn. 1Sžso/37/2014 najvyšší súd uviedol, že pohľadávky na poistnom za obdobie po vyhlásení konkurzu vyplácané za zamestnancov, ktorým plynula výpovedná doba, je potrebné považovať za pohľadávky proti podstate, pričom je irelevantná skutočnosť, či im bola pridelená práca.

27. V uznesení z 31. mája 2017, sp. zn. 1Obo/22/2016 najvyšší súd poukázal na ustanovenie § 47 ods. 4 ZKR (v súčasnosti § 47 ods. 5 ZKR - pozn. dovolacieho súdu), z ktorého vyplýva, že súdne a iné konania, ktoré sa týkajú majetku podliehajúceho konkurzu patriaceho úpadcovi, možno po vyhlásení konkurzu začať len na návrh správcu, návrhom podaným voči správcovi v súlade so zákonom o konkurze a reštrukturalizácii alebo z podnetu orgánu príslušného na konanie, pričom účastníkom namiesto úpadcu je správca. Verejnoprávne peňažné povinnosti, ktoré vznikajú zo zákona v čase po vyhlásení konkurzu a z titulu existencie procesnej prekážky obsiahnutej v tomto ustanovení, je možné už i len z tohto dôvodu považovať za pohľadávky proti podstate. V uvedenom rozhodnutí zároveň najvyšší súd uviedol, že zamestnanci úpadcu sú podľa pracovnoprávných predpisov stále považovaní za osoby v pracovnom pomere, pričom plynutie výpovednej doby nemá na ich postavenie žiadny vplyv. Z právneho hľadiska je tak irelevantné, či im bola, alebo mohla byť pridelená akákoľvek práca podľa príslušnej pracovnej zmluvy súvisiaca resp. nesúvisiaca s úkonmi spojenými s priebehom konkurzu.

28. Dovolací súd uvádza, že predmetom prebiehajúceho incidenčného konania je rozhodnutie o verejnoprávnom nároku žalobcu, resp. o verejnoprávnej povinnosti úpadcu vyplývajúcej zo zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, ktorá vznikla po vyhlásení konkurzu. Z uvedenej skutočnosti je povinný vychádzať súd rozhodujúci v incidenčnom konaní o žalobe o určenie pravosti pohľadávky proti podstate, na rozdiel od subjektívneho rozhodnutia správcu konkurznej podstaty, že po vyhlásení neprideliť prácu zamestnancom úpadcu.

29. Rozhodnutie žalovaného správcu ako zamestnávateľa (§ 56 ZKR) vo vzťahu k zamestnancom úpadcu, že im po vyhlásení konkurzu neprideliť prácu, predstavuje prekážku v práci na strane zamestnávateľa v zmysle Zákonníka práce, ktorá nemá vplyv na trvanie pracovného pomeru zamestnancov úpadcu a ani na jeho povinnosť platiť poistné na sociálne poistenie za zamestnancov úpadcu. Rovnako nie je možné uvedenú prekážku v práci na strane zamestnávateľa stotožňovať s tým, že nedochádza k prevádzkovaniu podniku počas konkurzu. Dovolací súd sa prikláňa k názoru dovolateľa, ako aj k záveru najvyššieho súdu vyslovenému v rozsudku z 27. októbra 2015, sp. zn. 1Sžso/37/2014, že pojem „ak súvisia s prevádzkovaním podniku počas konkurzu“ je potrebné vykladať v zmysle definície podniku uvedenej v ustanovení § 5 Obchodného zákonníka s tým, že ak správca neuskutočnil relevantné úkony smerujúce k ukončeniu podnikateľskej činnosti úpadcu, dochádza k prevádzkovaniu podniku počas konkurzu.

30. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd uzatvára, že pohľadávky na poistnom na sociálne poistenie za zamestnancov úpadcu, ktoré vznikli po vyhlásení konkurzu, súvisia s prevádzkovaním podniku počas konkurzu, a preto predstavujú pohľadávky proti podstate v zmysle ustanovenia § 87 ods. 2 písm. i/ ZKR. Uvedené platí aj v prípade, ak zamestnancom úpadcu správca konkurznej podstaty po vyhlásení konkurzu neprideliť žiadnu prácu a tiež, ak správca ukončil so zamestnancami úpadcu pracovný pomer a plyní im výpovedná doba.

31. Dovolací súd preto aj s prihliadnutím na ustálenú rozhodovaciu prax najvyššieho súdu dospel k záveru, že odvolací súd vec nesprávne právne posúdil v časti žalobcom uplatneného nároku - pohľadávky v celkovej výške 6 733,26 eur vzniknutej z titulu neuhradeného poistného na sociálne poistenie za mesiace apríl 2014, máj 2014 a jún 2014 za zamestnancov úpadcu.

32. Dovolací súd zároveň dáva do pozornosti, že vo veci rozhodujúci senát odvolacieho súdu (senát Krajského súdu v Banskej Bystrici 43CoKR) prijal v obdobnej veci (viď rozsudok z 19. júna 2014, sp. zn. 43CoKR/18/2014) opačný záver, a to, že pohľadávky na poistnom vzniknuté po vyhlásení konkurzu za zamestnancov úpadcu, ktoré musí zamestnávateľ platiť po dobu trvania pracovného pomeru,

predstavujú pohľadávku proti podstate. Rovnako senát odvolacieho súdu uviedol, že ide o pohľadávku proti podstate bez ohľadu na to, či sa zamestnanci úpadcu, ktorých pracovný pomer skončil až po vyhlásení konkurzu, fakticky na činnosti podniku podieľali alebo nie.

33. Súčasťou princípu právnej istoty je tiež požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď, teda to, že obdobne situácie musia byť rovnakým spôsobom právne posudzované. V zásadnej ústavno-právnej rovine platí, že je v rozpore s požiadavkou právnej istoty, resp. predvídateľnosti súdneho rozhodnutia, aby všeobecne sudy rozhodovali v obdobných veciach odlišným, ba až protichodným spôsobom. V každom prípade sa však pri odchýlení od skoršej rozhodovacej praxe vyžaduje cielené zdôvodnenie odlišného stanoviska prijatého v obdobnej otázke (k tomu viď nález ústavného súdu z 15. júna 2016, sp. zn. II. ÚS 19/2016). Odvolací súd v rozhodovanej veci pritom žiadnym spôsobom nevysvetlil odklon od právneho názoru vysloveného vo svojom skoršom rozhodnutí, na ktoré poukázal dovolateľ (rozsudok z 19. júna 2014, sp. zn. 43CoKR/18/2014).

34. Nad rámec uvedeného dovolací súd poukazuje na nesprávnosť znenia dovolaním napadnutého výroku odvolacieho súdu, ktorý prevzal nesprávny výrok rozsudku súdu prvej inštancie, pričom s touto nesprávnosťou sa vo svojom rozhodnutí žiadnym spôsobom nevysporiadal. Žalobou zo dňa 30. septembra 2014 sa žalobca domáhal určenia, že pohľadávka žalobcu v konkurznom konaní úpadcu BSKA, s.r.o., so sídlom Švermova 49B, Banská Bystrica, IČO: 36 717 789, sp. zn. 2K/10/2014 vzniknutá z titulu neuhradeného poistného na sociálne poistenie za mesiace apríl 2014, máj 2014 a jún 2014 v celkovej výške 6.733,26 eur je pohľadávkou proti podstate v zmysle § 87 ods. 2 písm. i/, resp. k/ zákona o konkurze a reštrukturalizácii. Súd prvej inštancie v druhej výrokovej vete rozsudku z 11. augusta 2015, č. k. 26Cbi/27/2014-69 určil, že pohľadávka žalobcu uplatnená v konkurznom konaní na majetok úpadcu vedenom na súde prvej inštancie pod sp. zn. 2K/10/2014 vo výške 6 733,26 eur vyplatená z titulu neuhradeného poistného na sociálne poistenie za mesiace apríl, máj a jún 2014 je pohľadávkou proti podstate podľa § 87 ods. 2 písm. k/ ZKR. Rovnako odvolací súd v dovolaní napadnutom výroku svojho rozsudku uviedol, že rozsudok súdu prvej inštancie, ktorým určil, že pohľadávka žalobcu v konkurznom konaní vedenom na majetok úpadcu BSKA, s.r.o. so sídlom Švermova 49B, Banská Bystrica, IČO: 36 717 789, vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 2K/10/2014 vo výške 6 733,26 eur vyplatená z titulu neuhradeného poistného na sociálne poistenie za mesiace apríl, máj a jún 2014 je pohľadávkou proti podstate podľa § 87 ods. 2 písm. k/ ZKR, zmenil tak, že žalobu zamietol. S uvedenou nesprávnosťou sa bude musieť vysporiadať odvolací súd v ďalšom konaní.

35. Vzhľadom na to, že dovolateľ opodstatnene namietal nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, dovolací súd žalobcom napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v dovolaní napadnutej časti (v II. výrokovej vete) zrušil (§ 449 ods. 1 C. s. p.) a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie (§ 450 C. s. p.).

36. Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej o veci, pričom je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 455 C. s. p.).

37. Dovolací súd taktiež uvádza, že pri novom rozhodovaní je povinnosťou odvolacieho súdu zohľadniť aj čl. 16 ods. 3 Základných zásad, na ktorých je Civilný sporový poriadok postavený, v tom smere, že žalobcovi, ktorý sa v dovolacom konaní domáhal určenia, že jeho pohľadávka v konkurznom konaní úpadcu BSKA, s.r.o., so sídlom Švermova 49B, Banská Bystrica, IČO: 36 717 789, sp. zn. 2K/10/2014 vzniknutá z titulu neuhradeného poistného na sociálne poistenie za mesiace apríl 2014, máj 2014 a jún 2014 v celkovej výške 6.733,26 eur je pohľadávkou proti podstate v zmysle § 87 ods. 2 písm. i/, resp. k/ zákona o konkurze a reštrukturalizácii, nemôže byť priznané výhodnejšie poradie, ako mu bolo priznané rozsudkom súdu prvej inštancie z 11. augusta 2015, č. k. 26Cbi/27/2014-69. Uvedený rozsudok napadol odvolaním žalovaný, pričom žalobca odvolanie nepodal.

38. V novom rozhodnutí rozhodne odvolací súd aj o trovách pôvodného konania a o trovách

dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C. s. p.).

39. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.